

ISIDOR MARI

President de la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans

L'Institut d'Estudis Catalans acull amb un interès especial aquest *II Simposi sobre l'ensenyament de la llengua i de la literatura catalanes a la secundària i a la universitat*. Cal agrair als organitzadors que hagin escollit la nostra institució com a punt de trobada, com ja van fer en la primera edició.

En aquesta segona ocasió, a més de l'interès intrínsec de la temàtica, el simposi adquireix un relleu especial per diferents motius. En primer lloc, perquè —com reflecteix el programa— és una trobada en què es formula una qüestió crucial en la perspectiva de futur: quin és el model de futur que volem per a l'ensenyament de la llengua i la literatura, en el marc del procés de transició nacional que viu la nostra societat. No hi ha dubte que les intervencions dels ponents ens proporcionaran elements de reflexió en aquestes transformacions que vivim.

En segon lloc, perquè ja prevèiem que el simposi tindria lloc en un context de controvèrsia entorn de les polítiques educatives, sobre el qual resulta especialment necessari que es produeixi una anàlisi crítica que serveixi per a orientar l'acció dels diferents sectors implicats en la consecució d'un model satisfactori. A més, si bé prevèiem que el context polític del simposi no seria especialment favorable, no imaginàvem que tindria lloc justament l'endemà de l'aprovació per part del govern de l'Estat d'un projecte de llei tan contrari als principis que voldríem veure aplicats a l'ensenyament com és la LOMCE. L'actuació del govern estatal contradiu radicalment l'anunci del president Rajoy en el seu discurs d'investidura, que no es faria cap més reforma del model educatiu que no estigués basada en un ampli consens.

Tampoc al País Valencià, i especialment a les Balears, les polítiques educatives són fruit del consens amb els sectors implicats, sinó més aviat exemples d'irresponsabilitat i de manca de consideració per

la llengua i la cultura pròpies. I no és tan sols en l'àrea educativa que l'exercici del govern és poc modèlic.

Tanmateix, cal constatar que precisament a causa d'aquesta manca flagrant de consideració, mai no hi havia hagut, en el conjunt dels territoris de llengua catalana, una mobilització tan extensa dels més diversos sectors socials en suport d'un model educatiu en què la llengua i la literatura catalanes ocupin el lloc central que correspon a qualsevol comunitat en el seu propi espai cultural. Cal confiar que l'adversitat política passarà i es restablirà el bon sentit pedagògic i polític: els governs no duren sempre.

El context, doncs, és difícil, però la perspectiva és oberta a l'aplicació de propostes esperançadores, que fins i tot han adquirit una dimensió més transversal que mai en el conjunt dels territoris de llengua catalana.

És un bon moment, per tant, per a demanar-nos quin futur volem. I en aquesta ocasió el II Simposi representa un salt qualitatiu respecte al primer, ja que —tal com reflecteix el programa— té la voluntat d'estendre la perspectiva al conjunt del territori lingüístic, més enllà de l'àmbit del Principat en què s'havia centrat la primera edició. La cooperació de la Xarxa Vives ha estat decisiva en aquest sentit, i esperem que ho serà també en l'aplicació de les propostes que es desprenquin de les sessions del simposi.

De manera semblant, cal remarcar que no és tan sols la Secció Filològica de l'IEC la que està al costat del simposi i de les conclusions que se'n derivin. La meua presència en aquest acte d'obertura vol reflectir la implicació de tot l'Institut, i sobretot —al costat de la nostra Secció— de la Secció de Filosofia i Ciències Socials i de les respectives filials: la Societat Catalana de Llengua i Literatura i la Societat Catalana de Pedagogia.

Tots hem de contribuir a superar les possibles discontinuïtats territorials o entre les institucions implicades, igual que tenim la responsabilitat de resoldre satisfactòriament la continuïtat de l'ensenyament de la llengua i la literatura entre la secundària i la universitat, i la integració imprescindible entre l'aprenentatge de la llengua i el de la literatura, ja que els millors models per a la competència lingüística es troben en les grans obres literàries pròpies i universals.

Agraïm, per tant, la cooperació de les institucions representades en aquest acte inaugural pel senyor Francesc Danès, vicedegà del Col·legi de Doctors i Llicenciats; pel senyor Josep M. Tatjer, sotsdirector de l'ICE de la UAB, i per la senyora Teresa Cabré i Monné, degana de la Facultat de Filosofia i Lletres de la UAB.

D'una manera especial, vull expressar l'agraïment personal als professors Daniel Casals i Francesc Foguet, que han estat les peces clau en tot el procés d'organització, i l'enllaç entre el primer simposi i aquest segon.

Gràcies, en fi, a tots els qui hi intervenen o hi participen, per les aportacions que hi faran, començant per la conferència inaugural de Narcís Comadira, que presentarà el professor August Bover, i que ens obrirà les portes d'aquest jardí de les delícies que ha de constituir l'aprenentatge de la llengua i la literatura.

D'aquí a poc temps, a primers del mes d'abril, ens podrem trobar de nou en el IV Simposi de Vic, que ens permetrà tractar amb més deteniment de totes aquestes qüestions en una perspectiva més didàctica.

Que tot ens porti al futur que desitgem.